

Datum

18.6.2025

Diarienummer

488/03.04.04.19/2024

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

18.6.2025

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfåendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **25.6.2025**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 18.6.2025 nr 775/2025 om besvär i ett anmälningsärende enligt miljöskyddslagen, beslut om anmälan enligt 115 d § i miljöskyddslagen rörande djurstall, Kronoby

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **18.6.2025 – 25.7.2025** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen <https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/index/forvaltningsdomstolenskungorelser/kungorelsersomgallerbeslut.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärsanvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **25.7.2025**.

Päiväys
18.6.2025

Diaarinumero
488/03.04.04.04.19/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

18.6.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **25.6.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 18.6.2025 nro 775/2025, valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa, päätös ympäristönsuojelulain 115 d §:n mukaisesta ilmoituksesta koskien eläinsuojaa, Kruunupyy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuultus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **18.6.2025 – 25.7.2025** hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuultetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **25.7.2025**.

18.6.2025

Dnr 488/03.04.04.04.19/2024

Ärende

Besvär i ett anmälningsärende enligt 115 d § i miljöskyddslagen rörande djurstall

Ändringssökande

[REDACTED]

Anmälare

Alexander Holmbäck

Överklagat beslut

Tillståndssektionen i Kronoby kommun 26.3.2024 (19.3.2024 § 14)

Tillståndssektionen har godkänt Alexander Holmbäcks anmälan om utvidgning av verksamhet som omfattar nötkreatursuppfödning med inriktning på köttproduktion. Verksamheten är belägen på lägenheten Langtåge 288-406-12-156 i Kronoby.

Verksamheten omfattar uppfödning av nötkreatur motsvarande maximalt 96 köttnött och tjurar 12–24 månader, 96 tjurkalvar 6–12 månader och 96 kalvar < 6 månader. Djurmängden motsvarar totalt 1036,8 djurenheter.

Tillståndssektionens beslut ska följas oberoende av ansökan om ändring.

Tillståndssektionens beslut är i kraft tills vidare.

Verksamheten ska ordnas i enlighet med uppgifterna i anmälan samt i enlighet med bestämmelserna i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall (138/2019) och statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014). Förutom ovan nämnda ska tilläggsbestämmelserna följas i verksamheten. Tilläggsbestämmelserna 1–5 och 10 lyder som följande:

1. I flytgödselbehållarna ska gödseln alltid vara täckt med flytande täckning, ett täcke av tältkaraktär eller ett fast tak. Flytgödseln ska fyllas på underifrån (under vätskenivån) och röras om så lite som möjligt. Mängden flytgödsel inne i djurstallet ska minimeras. Temperaturen i gödsellagren och gödselkanalerna ska hållas så låg som möjligt.

2. Torrgödseln på gödselplattan ska täckas med ett minst 10 cm tjockt lager av torv eller annat motsvarande material.

3. Gödselns lagringsutrymmen ska tömmas grundligt en gång per år, varvid deras skick bör granskas. Eventuella bristfälligheter ska åtgärdas omedelbart. Lagring, transport och övrig hantering av gödsel ska skötas så att det inte uppstår risk för förorening eller så att grannarna orsakas oskäligt besvär. Vägområden, som inte är belagda med asfalt eller betong, bör ha tillräckligt hårt underlag, så att de inte körs sönder. Om gödsel kommer ut på gården eller på vägen bör gödseln omedelbart avlägsnas och området städas.

4. Tidpunkten för tömning av gödsellager, för spridning av gödsel samt för utförande av andra arbeten som kan medföra lukt ska i mån av möjlighet väljas med hänsyn till grannarna och med beaktande av rådande vindförhållanden så att luktolägenheterna kan minimeras. Arbetsmoment som medför stark lukt i omgivningen är inte tillåtna under fest- och helgdagar annat än i undantagsfall.

5. Regelbunden bekämpning av flugor och deras larver ska utföras med tillräckligt effektiva metoder. Vid behov ska kalk eller annat lämpligt material spridas för att förhindra uppkomst av flugor. Även övriga skadedjur ska bekämpas effektivt.

10. Tillståndssektionen ska underrättas om förändringar i verksamheten. Tillståndssektionen ska underrättas ifall verksamheten avbryts för längre tid eller upphör helt, samt ifall byte av verksamhetsutövare sker. För ändringar som ökar utsläppen eller deras konsekvenser och för andra väsentliga ändringar av verksamheten krävs en ny anmälan.

Motivering

Täckning av gödsellagren minskar utsläppen av ammoniak och andra luktande föreningar. Ett flytande täcke bedöms vara en tillräckligt effektiv metod för att förhindra att lukt sprids från flytgödsellagren. Den skorpa som bildas på flytgödsel från nötkreatur då den torkar kan betraktas som flytande täcke enligt miljöministeriets anvisning 2021. Bestämmelsen innebär att i sådana situationer då det inte bildas en tillräckligt tjock naturlig skorpa på flytgödseln, ska flytgödseln täckas med annan flytande täckning t.ex. torv, plastkolor eller lättgrus (Leca). Andra alternativ är ett fast tak på flytgödselbehållarna. Lukt sprids främst vid omrörning och tömning. Genom att hålla temperaturen på gödseln så låg som möjligt kan man minska luktolägenheterna. Mängden gödsel inne i djurstallet har också betydelse för hur lukt sprids i omgivningen via ventilationen. (1)

Genom att använda torv som täckmaterial kan man minska på luktolägenheter från torrgödseln och förhindra spridning av flugor. (2)

En tilläggsbestämmelse har getts gällande underhåll och skötsel för att förhindra förorening av miljön och olägenheter för grannarna. (3)

Olägenheterna för grannarna kan minimeras om man inte utför arbeten som medför stark lukt i omgivningen under tider då vinden ligger i riktning mot de närmaste grannarnas hus, eller vid tidpunkter då t.ex. familjefester eller högtider firas. Undantagsfall är situationer då akut behov uppstår (t.ex. läckage) och åtgärder är nödvändiga. Verksamhetsutövarens möjligheter att anpassa sin verksamhet är beroende av att han informeras på förhand. Verksamheten kan inte bedrivas utan att lukt uppstår i viss mån. Med bestämmelsen begränsas luktutsläppen så att lukten inte blir oskäligt besvärande för grannarna. (4)

Regelbunden och systematisk bekämpning avflugor och andra skadedjur är nödvändig för att förhindra att de ökar okontrollerat i antal och sprids i omgivningen. Förebyggande åtgärder är den mest effektiva och ekonomiska metoden att minska förekomst avflugor och andra skadedjur. Genom en god hygien i och kring djurstall och gödsellager kan man förhindra att problem uppstår. (5)

Enligt statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall ska djurstall, tillbyggnader till djurstall och byggnader eller konstruktioner som är avsedda för lagring av stallgödsel placeras på minst 150 meters avstånd från de på närmaste grannfastighet belägna byggnader avsedda för boende eller semesterboende där lukt kan medföra olägenhet för människors trivsel, då djurmängden är 990–1099 djurenheter och gödseln lagras i gödselstad med tak. Enligt förordningens övergångsbestämmelser gäller kraven på minimiavstånd endast sådana nya djurstall, nya tillbyggnader till djurstall och nya byggnader eller konstruktioner för lagring av stallgödsel som byggs efter förordningens ikraftträdande 1.2.2019.

Den anmälda verksamheten gäller 1036,8 djurenheter. Avståndet från det nya djurstallets yttervägg och från det nya torrgödsellagret till den närmaste grannens bostadshus uppskattas på basen av situationsplanen bli cirka 260–270 meter. Tillståndssektionen konstaterar att avståndet uppfyller kraven på minimiavstånd enligt statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall.

Samma avståndskrav, 150 meter, skulle gälla om gödseln skulle lagras i en ny flytgödselbehållare med flytande täcke, vilket innebär skorpbildning och torv. Till den befintliga större flytgödselbehållaren är avståndet cirka 160 meter från det närmaste grannbostadshuset.

Trots att kraven på minimiavstånd uppfylls har tilläggsbestämmelser getts för att säkerställa att verksamheten inte förorsakar allvarliga luktolägenheter eller andra besvär i omgivningen. Dessa gäller även den befintliga delen av verksamheten.

Området där verksamheten är placerad är utpräglad jordbruksbygd. Gården är omgiven av åkrar som brukas, oberoende av verksamhetens omfattning. Anmälan gäller en befintlig verksamhet och utvidgningen kan inte utan svårighet flyttas till en annan plats. Tillståndssektionen bedömer, med beaktande av de lokala förhållandena och de luftförebyggande och övriga åtgärder som krävs i beslutet, att verksamheten kan bedrivas enligt anmälan utan att förorsaka allvarliga olägenheter för omgivningen.

Yrkanden i förvaltningsdomstolen

Ändringssökandena har yrkat att beslutet av tillståndssektionen i Kronoby kommun upphävs och anmälan avslås. Dessutom har *ändringssökandena* yrkat på en muntlig förhandling. Kronoby kommun/tillståndssektionen bör förpliktigas att ersätta *ändringssökandenas* rättegångskostnader med totalt 1 460,40 euro.

Grunder

Ändringssökandena har till tillståndssektionen i Kronoby kommun inkommit med en anmärkning i och med A. Holmbäcks anmälan om utvidgning av befintlig djuruppfödning. Tillståndssektionen har noterat anmärkningen men lämnat denna utan betydelse i stort under förevändning att vare sig den befintliga verksamheten eller dess utvidgade form skulle medföra en oskäligen belastning för rågrannar och att de direktiv vars syfte är att minimera miljöbelastningen kan anses tillräckliga och möjliga att förverkliga och iakttas.

Verksamheten redan i dess nuvarande form samt det sätt på vilket verksamheten hittills bedrivits, har uppvisat betydande och oskäligen olägenheter för rågrannar och på områdets boende, vilket inverkat negativt på trivselen och på det ekonomiska värdet. Trots att det är fråga om en gammal verksamhet som tidigare tillåts växa för mycket på området, kan tillståndssektionen inte motivera sitt beslut genom att hänvisa till att verksamheten som sådan redan är befintlig och regelbunden samt tillåta ytterligare utvidgningar. Ytterligare en aspekt att iakttas i bedömningen är att den allmänna trenden inom jordbruk och djurhållning är att verksamheten ständigt utökas och förstoras för att överhuvudtaget vara en ekonomiskt bärande enhet. Sökandes verksamhet torde inte kunna särskiljas från denna allmänna trend.

Tillståndssektionen har hänvisat till att man i samband med en inspektion den 13.6.2022, det vill säga snart två år sedan, inte funnit något anmärkningsbart i Holmbäcks djurstall. Granskningen är inte tidsmässigt adekvat med denna nya anmälan. Att hänvisa till en enda inspektion som är föråldrad kan inte anses som ett tillräckligt skäl till att tro att verksamheten inte medför oskäligen olägenheter.

De villkor och föreskrifter som tillståndssektionen har ställt i beslutet är gällande för anmälaren redan i stöd av lag och övriga föreskrifter.

Verksamhetsutövaren har inte iakttagit dessa lagstadgade villkor i den nuvarande verksamheten eftersom den befintliga verksamheten redan nu har stört och stör grannarna i väsentlig grad. Ändringssökandena har undrat hur tillståndssektionen menar att situationen i och med den utvidgade verksamheten inte skulle bli ännu värre eftersom verksamhetens omfattning växer med cirka 40 procent.

Tillståndssektionen verkar inte ha gjort någon egentlig konsekvensutredning. Man har inte granskat området inför beslutet, utan saken verkar vara behandlad och avgjord på ett rent skriftligt grundmaterial. Beslutet grundar sig främst på vad lagen formellt stipulerar allmänt i form av avstånd mellan byggnader och vad som nämns om åtgärder för att minimera de sanitära negativa följder som en verksamhet av denna art ostridigt medför. Tillstånd bör ges först efter att saker och ting utretts på ett grundligt sätt och därtill på ett sätt som iakttar grannarnas rätt till en uthärdlig boendemiljö. Djurstallet är beläget i nära anslutning till dragdiket/bäcken som rinner ut i ett större vattendrag, vars miljökonsekvenser inte heller verkar ha utretts ifall en utökad verksamhet riskerar leda till konsekvenser.

Kommunen ansvarar för planeringen och tillser inte att detaljplanera områden. Ändringssökandenas bostadsbyggnader är uppförda länge före verksamhetsutövarens och den tidigare innehavarens verksamhet påbörjats. Således borde man även beakta tidsprioriteringen. Ändringssökandena har inte frivilligt byggt sig in denna belastande verksamhet utan det är tvärtom kommunen som tillåtit detta ske.

De hyresgäster som hittills bott i ett av ändringssökanden ägda boningshus har redan tidigare i repriserna klagat på lukten från ifrågavarande verksamhet. Dessa hyresgäster har nu sagt upp hyresavtalet.

Anmälan omfattar en väsentlig ändring av befintligt djurstall, som fått miljötillstånd. Ur redogörelsen framgår inte med all tydlighet hur stort det nuvarande beståndet de facto är, men det totala antalet djur som framgår ur miljötillståndet från år 2005 verkar överstigas.

Närmare beskrivning av vad grundrenoveringen i praktiken innebär framgår inte ur redogörelsen. Ökade antalet djur är cirka 40 procent, vilket normalt sätt kräver större utredningar gällande konsekvenser än en normal ansökan om justering av gällande miljötillstånd. Olägenhet för hälsan eller betydande förorening av miljön eller risk för sådan är uppenbar. Ökning av verksamheten med 40 procent är en i lagen omtalad väsentlig ändring av tidigare verksamhet. Verksamheten i dess nuvarande form utsätter redan omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 momentet i lagen angående vissa grannelagsförhållanden, vilket i sig är ett tillämpligt stadgande i detta ärende.

Val av plats för den utökade verksamheten är den samma som nuvarande. En ytterligare utökad verksamhet skulle medföra en uppenbar risk för en ytterligare väsentlig ökad risk för förorening av miljön. En sådan verksamhet ska placeras så att den ökade verksamheten inte orsakar förorening eller ens

risk för förorening samt så att förorening kan förebyggas och förhindras, vilket inte är möjligt att begränsa beroende på verksamhetens art.

Tillståndssektionens uppfattning om avstånden mellan produktionsanläggningen och grannars (ändringssökandes) bostadshus och befintliga obebyggda tomter, avviker synbarligen från varandra beroende på hur man mäter, från drygt 100 meter till en bit under 200 meter. Eftersom avståndet är kort och beslutet tillåter stackgödsel samt terrängen mellan produktionsenheten och ändringsökandes byggnader är öppen kan det förekomma lukt- och flugproblem och rent estetiska problem. Verksamheten bedrivs söder om ändringssökandens bostadsbyggnader och verksamheten har redan nu besvärat dem och omgivningen med starka lukt- och delvis flugproblem. Därtill har klagomål härom kommit från de hyresgäster som besitter den västra bostadsbyggnaden. En av ändringssökandena har sedan tidigare haft planer på en exploatering för av honom ägda markområden omkring den västra byggnaden i form av ett antal hustomter, vilka delvis tagit paus eftersom närheten till ifrågavarande djurproduktionsenhet och de olägenheter som detta medfört och kommer medföra minskar på områdets attraktionskraft och naturligtvis även gällande redan befintliga byggnader.

Redan befintlig verksamhet bedrivs inte på ett sätt varigenom olägenheter skulle ens strävas till att minimeras. Tvärtom är lukten stundvis i det närmaste outhärdlig speciellt när flytgödsel pumpas och rörs om, vilket även i fortsättningen verkar fortgå enligt beskrivningen i anmälan. Det finns inte heller planer eller är sannolikt att man framledes regelbundet skulle inspektera verksamheten från kommunens sida samtidigt som ändringssökandena själva är förbjudna att göra annat än att observera och lida härav.

Att en del av avfallet skulle skötas via ett torrgödsellager medför med högsta sannolikhet ett tilltagande flugproblem. Ur anmälan framgår inte tydligt huruvida torrgödseln ämnas hållas på området eller om man ämnar använda sig av stacklagringssystem på annat ställe. Flugorna medför en ökad risk för spridning av sjukdomar utöver minskad trivsel.

Kronoby kommun/tillståndssektionen bör förpliktigas att ersätta ändringssökandes rättegångskostnader med totalt 1 460,40 euro. Ändringssökandena är privatpersoner som redan i ett inledande skede framfört bärande grunder och invändningar redan i utlåtandeskedet, men det oaktat har tillståndsmyndigheten inte tagit någon notis härom eller företagit nödbefunna tilläggsutredningar utan i mycket snabb takt avgjort ärendet till ändringssökandenas nackdel, vilket inte kan tolkas på annat sätt än att myndigheten fallerat i sitt uppdrag. Yrkat belopp består av arvodet 960 euro (4 h x 240 euro/h), moms (24%) 230,40 euro och rättegångsavgiften 270 euro.

Eftersom verksamhetens olägenheter inte går att mäta rent praktiskt utan saken gäller vad enskilda personer upplever och deras lidande, verkar det som oundvikligt att till denna del höra ändringssökandena och möjligen andra närstående för att härigenom ens ha en möjlighet till att övertyga förvaltningsdomstolen härom. Således yrkar ändringssökandena på en muntlig

förhandling och återkommer senare efter beslut härom vem som önskas bli hörda.

Handläggning och utredning i förvaltningsdomstolen

Tillståndssektionen i Kronoby kommun har i sitt utlåtande konstaterat bland annat att inga nya uppgifter som är avgörande för sakfrågan framförs. Alla uppgifter och all bakgrundsinformation som behövs för att avgöra ärendet framgår av anmälningsbeslutet. Tillståndssektionen vidhåller sin ståndpunkt och anser att förutsättningar för ett beslut som godkänner verksamheten fortsättningsvis finns.

Mellersta Österbottens miljöhälsovård (hälsoskyddsmyndighet i Kronoby kommun) har i sitt bemötande konstaterat bland annat följande:

Studier har visat att luktolägenheter är en stressfaktor i livsmiljön som kan påverka den generella livskvaliteten negativt och på sikt leda till hälsorisker. Det finns ingen klar åtgärdsgräns för lukt med beaktande av hälsoskyddslagen. Vid en bedömning av hur betydande luktolägenheten är bör lukten följas upp, till exempel via anteckningar (dagbok) om luktolägenheterna under en längre tid och förutom frekvensen och tiden för luktförnimmelsen, även bedöma hur stark och besvärande lukten är.

Utan uppföljning av luktförnimmelser kan den lokala hälsoskyddsmyndigheten inte ta ställning till ifall den beskrivna olägenheten förutsätter åtgärder enligt 27 § i hälsoskyddslagen eller inte.

Med beaktandet av att kraven uppfylls för minimiavstånd, som fastställts och avvägts i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall med beaktande av de olägenheter som lukt kan medföra, är det osannolikt att luktolägenheterna är av sådan karaktär att åtgärder skulle krävas enligt 27 § i hälsoskyddslagen.

Tillståndsmyndigheten har gett bestämmelse om stackgödselhanteringen i förebyggande syfte för att undvika eventuella flugproblem i samband med att verksamheten förstoras.

Sanitära olägenheter, i anslutning till verksamhetsutövarens anmälan, har tagits i tillräckligt hög grad i beaktande och förebyggs av de tilläggsbestämmelser som tillståndssektionen i Kronoby har beslutat om.

Alexander Holmbäck har i sitt bemötande konstaterat att besvären saknar grund. Besvären som inlämnats med anklagelser som anges är inte sakenliga.

Ändringssökandena har i sitt genmäle framfört bland annat följande:

Den planerade verksamhetens lagringsplats för gödsel och oförpackat organiskt material enligt redan tidigare inlämnad bilaga befinner sig på fem meters avstånd från utfallsdike eller rännil. Att denna omfattande verksamhet med de enorma gödselmängder tillåts på ett cirka fem meters

avstånd från utfallsdike, är ett enormt risktagande när det kommer till att förhindra gödselns avrinning i vattendrag.

En verksamhet av den storlek som planeras är så pass omfattande att olägenheten är densamma oberoende av om avståndet är 50 meter eller 300 meter och lagstiftningen och tolkningen av densamma bör väl ändå tolkas utgående från de faktiska störande effekterna. Avståndsangivelser i direktiv måste tolkas parallellt med de faktiska effekterna.

När man ser på väderdata, kan man konstatera hur ofta det blåser från sydost och sydväst, vilka är de väderstreck som medför luktproblem till ändringssökandena och som helt allmänt är de vindar som blåser mest.

Förvaltningsdomstolen har på det i 58 § 2 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ansedda sätt underrättat ändringssökandena om att muntlig förhandling inte ordnas samt reserverat tillfälle att ge skriftlig tilläggsutredning.

Ändringssökandena har inte inlämnat tilläggsutredning till förvaltningsdomstolen.

Förvaltningsdomstolens avgörande

1. Förvaltningsdomstolen avslår yrkandet på muntlig förhandling.
2. Förvaltningsdomstolen avslår besvären.
3. Förvaltningsdomstolen avslår [REDACTED] och hans medparters yrkande på ersättning för rättegångskostnader.

Motivering

1. Yrkande på muntlig förhandling

Enligt 57 § 1 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska förvaltningsdomstolen ordna muntlig förhandling, om domstolen anser det vara behövligt eller en enskild part framställer ett yrkande om det. Vid muntlig förhandling kan en part, den myndighet som fattat beslutet, vittnen och sakkunniga höras samt annan utredning tas emot.

Enligt 2 momentet får domstolen trots en parts yrkande avstå från att ordna muntlig förhandling, om --- 2) domstolen redan har fått tillräcklig utredning om de fakta som är av betydelse för att den ska kunna avgöra ärendet, utan att det enligt domstolens bedömning kvarstår något rimligt tvivel om fakta, 3) det är möjligt att klarlägga fakta i ärendet på något annat sätt, --- 5) det annars med beaktande av ärendets art och betydelse för parterna samt kraven på en rättvis rättegång är uppenbart onödigt att muntlig förhandling ordnas.

Enligt 4 momentet ska den som framställer ett yrkande om muntlig förhandling uppge varför muntlig förhandling behöver ordnas och vilken utredning han eller hon avser lägga fram vid den.

Enligt 5 momentet om ett sakkunnigutlåtande eller en skriftlig vittnesberättelse av privat natur åberopas i ärendet, ska muntlig förhandling ordnas för hörande av den sakkunnige eller vittnet endast om det behövs för utredningen av ärendet.

Enligt 58 § 1 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden beslutar förvaltningsdomstolen om ett yrkande om muntlig förhandling i samband med huvudsaken eller genom ett handläggningsbeslut.

Enligt 2 momentet om förvaltningsdomstolen inte på yrkande av en part ordnar muntlig förhandling, ska parterna underrättas om detta. Parterna ska samtidigt ges tillfälle att skriftligt lämna tilläggsutredning.

Som grunder för sitt yrkande har ändringssökandena framfört att eftersom olägenheter inte går att mäta rent praktiskt utan saken gäller vad enskilda personer upplever, är det nödvändigt att till denna del höra ändringssökande och möjligen andra närstående.

Förvaltningsdomstolen anser att den redan har fått tillräcklig utredning om de fakta som är av betydelse för att avgöra ärendet utan att det kvarstår något rimligt tvivel om fakta. Att ordna muntlig förhandling är onödigt för att utreda de grunder som framförts i besvären, när man beaktar den utredning som framgår av handlingarna.

2. Huvudsak

Utredning i ärendet

Det överklagade anmälningsbeslutet gäller utvidgning av befintlig verksamhet gällande nötkreatursuppfödning med inriktning på köttproduktion på lägenheten Langtåge 288-406-12-156 i Kronoby kommun. För den nuvarande verksamheten har beviljats miljötillstånd år 2005. Miljötillståndet omfattar nötkreaturshållning gällande maximalt 35 mjölkkor, 10 kvigor, 60 köttöt och 25 kalvar med en ålder av under sex månader, vilket motsvarar 802,5 djurenheter.

Anmälan gäller byggandet av ett nytt djurstall för köttöt och ett nytt torrgödsellager med tak och väggar på den sydöstra sidan om det befintliga djurstallet, som ska grundrenoveras. Efter utvidgningen kommer det att finnas plats för totalt 96 köttött med en ålder av 12–24 månader, 96 tjurkalvar med en ålder av 6–12 månader och 96 tjurkalvar med en ålder under sex månader. Djurmängden motsvarar totalt 1 036,8 djurenheter. I det befintliga djurstallet placeras samtliga 96 köttöt 12–24 månader och 64 av tjurkalvarna 6–12 månader. I det nya djurstallet placeras 32 av tjurkalvarna 6–12 månader och samtliga 96 tjurkalvar under sex månader.

Verksamheten bedrivs på oplanerat, jordbruksdominerat område norr om Kronoby centrum. Det närmaste bostadshuset som tillhör en av ändringssökandena ligger på drygt 160 meters avstånd från den större befintliga flytgödselbehållaren och på cirka 200 meters avstånd från det befintliga djurstallet. Avståndet från huset till platsen där ett nytt djurstall och ett nytt torrgödsellager planeras att byggas blir cirka 260–270 meter.

I det befintliga djurstallet sker utgödslingen som flytgödsel och i det nya djurstallet med strögödselsystem. För lagring av flytgödseln finns två öppna flytgödselbehållare (1 060 m³ och 300 m³) samt två pumpbrunnar med tak (160 m³ och 50 m³). Dessutom finns möjlighet att lagra flytgödsel i ett fjärrlager (800 m³). Behovet av lagringsvolym för flytgödsel är 1 770 m³. Flytgödseln i behållarna på gården har flytande täckning bestående av naturlig skorpa och torv. För lagring av strögödseln byggs ett nytt torrgödsellager med väggar och tak vars lagringsvolymen blir 620 m³. Det finns även tillgång till ett hyrt torrgödsellager vid en närliggande gård. Behovet av lagringsvolym för strögödsel är 1 069 m³. Gödsel sprids på egna och arrenderade åkrar. Verksamheten medför trafik till och från fastigheten i huvudsak i form av slakt-, foder- samt gödseltransport.

Rättslig bedömning

I ärendet ska bedömas om det finns förutsättningar för godkännande av verksamheten enligt anmälan. Förutsättningarna för ett anmälningsbeslut som tillåter verksamhet är att verksamheten, med beaktande av de villkor som förenas med beslutet och av verksamhetens placering, inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför de konsekvenser som framställts i 115 d § 2 momentet i miljöskyddslagen. I det ovan nämnda momentet avsedda förbjudna konsekvenserna är 1) olägenhet för hälsan, 2) annan betydande i 5 § 1 momentet 2 punkten avsedd följd, eller risk för sådan, 3) konsekvenser som är förbjudna enligt 16–18 §, 4) försämring av speciella naturförhållanden eller äventyrande av vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet inom det område som påverkas av verksamheten.

Enligt 2 § 1 momentet i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall (138/2019, djurstallsförordningen) ska djurstall, tillbyggnader till djurstall och byggnader eller konstruktioner som är avsedda för lagring av stallgödsel placeras på minst ett i bilaga 1 angivet avstånd (minimiatstånd) från de på närmaste grannfastighet belägna byggnader avsedda för boende eller semesterboende eller där belägna skolor, daghem och sjukhus och andra motsvarande objekt där lukt kan medföra olägenhet för människors trivsel (objekt som kan störas av lukt). Minimiatståndet ska bestämmas med beaktande av det totala antal djurenheter som räknas ut för samtliga djur i djurstallet med hjälp av de djurenetskoefficienter som avses i 27 § i miljöskyddslagen. Avståndet mäts från ytterväggen på djurstallet, tillbyggnaden till djurstallet eller lagringsplatsen för stallgödsel till ytterväggen på det objekt som kan störas av lukt.

Enligt förordningens övergångsbestämmelser gäller kraven på minimiavstånd endast sådana nya djurstall, nya tillbyggnader till djurstall och nya byggnader eller konstruktioner för lagring av stallgödsel som byggs efter förordningens ikraftträdande 1.2.2019.

Omräknat till djurenheter enligt miljöskyddslagen motsvarar den planerade verksamheten 1 036,8 djurenheter. Avståndet från det nya djurstallets yttervägg och från det nya torrgödsellagret till den närmaste grannens bostadshus uppskattas enligt kartgranskningen och utredningen i ärendet bli cirka 260–270 meter. Enligt bilaga 1 i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall är minimiavståndet 150 meter från ett djurstall med 990–1 099 djurenheter och från lagringsplatser för stallgödsel till närmaste objekt som kan störas av lukt, om det gäller gödselstad med tak. Med samma djurenheter är minimiavståndet 150 meter, om det i flytgödsellager är ett flytande täcke eller ett täcke av tältkaraktär eller tak och väggar. Enligt utredningen är avståndet från den större flytgödselbehållaren till närmaste objekt som kan störas av lukt cirka 160 meter och från det befintliga djurstallet cirka 200 meter.

Förvaltningsdomstolen konstaterar att avståndet från det nya djurstallet och torrgödsellagret till ändringssökandens bostadshus uppfyller kraven på minimiavstånd enligt statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall. Förvaltningsdomstolen konstaterar att det i ärendet är fråga om sådan djurstallsverksamhet som enligt utgångspunkt är anmälningspliktig med stöd av 115 a § i miljöskyddslagen. Dessutom konstaterar förvaltningsdomstolen att minimiavstånden uppfylls även till de befintliga flytgödselbehållarna samt till det befintliga djurstallet.

En allmän förutsättning för att ärendet kan handläggas i anmälningsförfarande är att verksamheten inte är tillståndspliktig. Ifall verksamheten kan leda till sådana konsekvenser som avses i 27 § 2 momentet i miljöskyddslagen kräver verksamheten miljötillstånd enligt 29 a § i miljöskyddslagen. Enligt 27 § 2 momentet i miljöskyddslagen krävs miljötillstånd för verksamhet som kan utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 momentet i grannskapslagen. Förvaltningsdomstolen ska sålunda ta ställning till om verksamheten förutsätter miljötillstånd eftersom verksamheten kan utsätta omgivningen för oskäligt besvär.

Ändringssökandena har i sitt gemensamma besvär anfört att verksamheten redan i dess nuvarande omfattning orsakar oskäligt besvär i form av lukt, flugor och minskning av den allmänna trivseln i miljön och att det finns risk för olägenhet för hälsan och miljön. Förvaltningsdomstolen konstaterar att bedömningen av huruvida en verksamhet kan orsaka oskäligt besvär ska prövas från fall till fall. Vid bedömningen ska, i enlighet med 17 § 2 momentet i grannskapslagen, beaktas de lokala förhållandena, hur vanligt besväret är i övrigt, hur kraftigt och varaktigt besväret är, den tidpunkt då besväret uppstod samt andra motsvarande omständigheter. Enligt rättspraxis är därtill betydelsefulla omständigheter avståndet till närmast störbara objekt, områdets karaktär, förekomsten av hinder för spridning av lukt samt de störbara objekts placering. Avståndet till de objekt som kan störas av lukt är

centrala vid begränsandet av luktutsläpp eftersom det finns begränsade tekniska möjligheter för minskande av luktutsläpp från djurstall.

Minimiavståndskraven enligt bilaga 1 i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall uppfylls. Dessutom har tillståndssektionen meddelat tilläggsvillkor för att minska verksamhets inverkan på miljön. Förvaltningsdomstolen anser att tillståndssektionen har intagit behövliga tilläggsvillkor angående förebyggande och hindrande av förorening. Villkoret 5 om regelbunden bekämpning av flugor och deras larver är tillräcklig för att förhindra flugproblem, särskilt när man tar i beaktande villkoren 1–4 angående lagring och hantering av flyt- och torrgödsel. Samtliga villkor i det överklagade beslutet minskar också luktutsläppen och förebygger eventuella risk för förorening av vattendrag. Villkoren kan anses vara sedvanliga och i enlighet med gällande rättspraxis.

Förvaltningsdomstolen konstaterar att enligt kartgranskningen är verksamheten inte belägen under 25 meters avstånd från ett sådant dragdike eller vattendrag som avses i 3 § 24–25 punkterna i statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling. Estetiska eller ekonomiska konsekvenser av verksamheten är inte angelägenheter som bedöms i ett anmälningsärende enligt miljöskyddslagen.

Enligt 31 § 1 momentet i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Enligt 115 b § 1 momentet i miljöskyddslagen ska anmälan innehålla för behandlingen av anmälan behövliga bindande uppgifter om verksamheten och dess konsekvenser, om parterna och om andra relevanta omständigheter. Förvaltningsdomstolen anser att tillståndssektionen har haft tillräckligt skriftligt material och tillräckliga uppgifter om verksamheten för att avgöra ärendet utan att förrätta syn eller inspektion på grund av anmälan i fråga.

På de ovan nämnda grunderna anser förvaltningsdomstolen att verksamheten inte kan orsaka olägenhet för hälsan eller utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 momentet i grannskapslagen med hänsyn till avstånden till de objekt som kan störas av lukt, utvidgning av djurstallet i riktning bort från ändringssökandenas bostadshus och områdets karaktär som jordbruksdominerat område, under förutsättning att verksamheten bedrivs i enlighet med uppgifter i anmälan och tilläggsvillkor i anmälningsbeslutet.

Således anser förvaltningsdomstolen att verksamheten inte förutsätter miljötillstånd med stöd av 29 a § i miljöskyddslagen och att förutsättningarna att avgöra ärendet i allmänt anmälningsförfarande i enlighet med 10 a kapitlet i miljöskyddslagen uppfyllts. Förvaltningsdomstolen bedömer sammantaget med stöd av det ovan anförda och med beaktande av tilläggsvillkor i tillståndssektionens beslut att förutsättningarna för godkännandet av anmälan som avses i 115 d § 2 momentet i miljöskyddslagen har uppfyllts. Enligt förvaltningsdomstolens bedömning är tilläggsvillkoren i det överklagade

beslutet tillräckliga i enlighet med 115 d § 4 momentet i miljöskyddslagen. På ovan nämnda grunder ska besvären avslås.

3. Yrkande på ersättning för rättegångskostnader

Enligt 95 § 1 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden är en delaktig i rättegången skyldig att helt eller delvis ersätta en annan delaktigs rättegångskostnader, om det särskilt med beaktande av avgörandet i ärendet är oskäligt att denne själv ska stå för sina rättegångskostnader.

██████████ och hans medparter har yrkat att Kronoby kommun / tillståndssektionen ska förpliktas att ersätta ändringssökandenas rättegångskostnader. Som motivering har ändringssökandena framfört att myndigheten har gjort ett fel i sitt uppdrag, när den inte har tagit hänsyn till ändringssökandenas grunder och invändningar redan i utlåtandeskedet utan avgjort ärendet till ändringssökandenas nackdel.

Förvaltningsdomstolen anser, med beaktandet av avgörandet i ärendet, att det inte är oskäligt att ändringssökandena själva står för sina rättegångskostnader. ██████████ och hans medparters yrkande ska därför avslås.

Andra tillämpade rättsregler

Miljöskyddslagen 5 § 1 momentet 2 punkten och 115 d § 1 momentet

Förvaltningslagen 38 § och 39 §

Delgivande av beslutet

Beslutet har delgivits genom offentlig kungörelse.

Meddelande om beslutet

Kommunstyrelsen i Kronoby kommun skall utan dröjsmål sätta upp meddelande om detta beslut genom att publicera information om kungörelsen med iakttagande av 108 § i kommunallagen. Informationen om publicering av kungörelsen ska hållas tillgänglig minst under den tid under vilken man kan överklaga beslutet genom besvär.

Överklagande

Enligt 107 § 1 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ändring i detta beslut sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen med stöd av 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden beviljar besvärstillstånd. Besvärsskriften ska tillställas högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från den dag beslutet givits eller senast **25.7.2025**.

Besvärсанvisning finns bifogad som bilaga HallJKR (01.20).

Förvaltningsdomstolens sammansättning

Ärendet har avgjorts av lagfarna förvaltningsrättsdomarna Reko Vuotila och Laura Portin samt förvaltningsrättsdomaren inom det tekniska området Jenni Korpeinen.

Föredragande

Heidi Laakso

Detta beslut är elektroniskt verifierat i förvaltningsdomstolens ärendehanteringssystem.

Distribution

Beslut och avgift

██████████ med sina medparter
Ombud samt processadress: Advokat ██████████ / Advokatbyrå Ch
Eriksson
rättegångsavgift 270 euro
*(Till förvaltningsdomstolens beslut bifogas en anvisning om hur
man begär omprövning av rättegångsavgiften.)*

Avskrift utan avgift

Alexander Holmbäck

Miljövårdsmyndigheten i Kronoby kommun

Hälsoskyddsmyndigheten i Kronoby kommun

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten
Ansvarsområdet för miljön och naturresurserna

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Finlands miljöcentral

Domstolens kontaktuppgifter

Vasa förvaltningsdomstol
Korsholmsplanaden 43, 4 vån. (PB 204), 65101 Vasa
E-post: vaasa.hao@oikeus.fi
Telefonnummer: 029 56 42780

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:
<https://asiointi.oikeus.fi/sv/hallintotuomioistuimet#/>

Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter och dataskydd finns
tillgängliga på: <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/>

BESVÄRSANVISNING

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunderna för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid

Förvaltningsdomstolens beslut har getts genom offentlig kungörelse. Beslutet har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats den dag som framgår av första sidan av beslutet. Delfäendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att kungörelsen publicerades. Besvär ska inlämnas **inom 30 dagar** från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut, sagda dag inte medräknad.

Besvärsskriftens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska följande anges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter inklusive uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress); om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- den grund på vilken besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd föreligger
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Medan besvären är anhängiga ska högsta förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna. Om flera personer anför besvär tillsammans, kan det i besvären anges att en av dem är kontaktperson.

Besvärsskriftens bilagor

Till besvären ska följande fogas:

- förvaltningsdomstolens beslut med besvärсанvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ombudet ska visa upp en skriftlig fullmakt såvida inte samma person har uppträtt som ombud vid en tidigare handläggningsfas eller ombudet är advokat, offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Inlämnande av besvär

Besvär ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen. Besvären ska vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid. Detta gäller också då besvären inlämnats via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst eller per e-post. Besvären och bilagorna kan inlämnas via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst. Besvär som inlämnats via e-tjänsten eller per e-post behöver inte inlämnas i pappersform. Handlingarna sänds per post eller elektroniskt på avsändarens ansvar.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter:

Postadress:	Högsta förvaltningsdomstolen PB 180, 00131 Helsingfors
e-post:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Besöksadress:	Fabiansgatan 15, 00130 Helsingfors
Telefon:	029 56 40200
Fax:	029 56 40382
Öppethållningstid:	vardagar kl 8.00–16.15

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:

<https://asiointi.oikeus.fi/sv/hallintotuomioistuimet#/>